

Høgsbro: Jeg beklager, at jeg atter ikke har forstaaet den ærede Rigsdagsmand. Jeg kan ikke forstaae, hvorledes jeg kan fremme en gjennem Lovgivningsmagten stedfindende Afgjørelse af denne Sag ved at stemme for Dagsordenen, som gaaer ud paa det Modfatte. Vi have seet — og det er ganske rigtigt, hvad det ærede Medlem for Skjelsfør (P. E. Olsen) mindebe om i denne Henseende — hvilken Modstand vi ere stødt paa, hver Gang vi have villet afgjøre en Sag ad Lovgivningsveien, som hidtil har været afgjort af Administrationen alene. Jeg kan ogsaa minde om f. Ex. Skolefagen, hvorledes vi nu i 10—15 Aar have hørt temmelig hyppige Udtalelser fra ærede Medlemmer om det Unskelige i, at denne Sag ordnes ad Lovgivningsveien, men ikke desto mindre have vi hidtil ikke kunnet faae dette sat igjennem. Er dette nu Tilfældet med de nævnte kirkelige Love, Loven om Erklærings Meddelelse og Skoleloven, maa det da ikke faa meget mere være Tilfældet, naar vi ligefrem selv fhyde Sagen fra os. Her er jo ikke Tale om, saaledes som det har været det i hine Tilfælde, at Regjeringen gjør Noget paa egen Haand. Tvertimod, Regjeringen kommer til os og siger, at den finder det tvivlsomt, hvad den skal gjøre, at den personlig hælper til den Anskuelse, at det bør skee ad Lovgivningsveien, og naar da Rigsdagen, eller idetmindste Folkethinget, siger: Vi overlade det til Dig, Du kan gjøre det administrativt, kan man da fortænke en senere Minister i, at han holder fast ved denne Afgjørelse, i den Tro, at han har Folkethingets Samtykke dertil. Jeg kan virkelig ikke see Andet, end at man, hvis man mener, at dette er en Sag, der skal ordnes ved Lov, kommer i den største Modsigelse med sig selv, naar man gaaer ind paa denne Dagsorden, og jeg kan ikke see Andet, end at man af Afgjørelse for de store Autoriteter, der have udtalt sig for Lovgivningsveien, ikke bør afgjøre Sagen iasten. Det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrab) sagde, at jeg slet ikke var gaaet ind paa hans Opfattelse af § 83. Jeg troede at have udtalt mig saa klart derom før, at det ikke behøvedes nu. Jeg skal indrømme ham, at denne Paragraph ikke blot taler om de anerkjendte men om alle Troesfamsund, som afvige

fra Folketirken; den siger altsaa om ethvert af disse Samsund, at dets Forhold til den borgerlige Magt skal ordnes ved Lov. Nu er der en Deel af dem, de saakaldte anerkjendte Troesfamsund, altsaa det catholiske, det reformeerte osv., som man hidtil ikke har brudt sig videre om, da man har kunnet lade det gaae, som det var Skik før 1849, i den Mening, at de have de samme Friheder, som de ville faae ved Lov, men andre afvigende Troesfamsund, navnlig saadanne, som have dannet sig senere, ere ikke anerkjendte, eller have ikke disse borgerlige Rettigheder, som ere indrømmede hine — thi det er jo Forskjellen mellem de anerkjendte og de ikke-ankjendte Troesfamsund, at de sidste ikke have visse borgerlige Friheder, som de andre have, — og til disse Samsund er det da netop, at denne ligeberettigede borgerlige Stilling med de andre mere begunstigede Samsund skal gives ved Lov. Jeg kan altsaa slet ikke see Andet end at det, jeg har anført, tydeligt nok viser, at dette enkelte Tilfælde kommer ind under denne § 83, og jeg er overbevist om; at jeg, hvis jeg havde Tid til at gjennemgaae den ærede Rigsdagsmands Udtalelser fra en tidligere Tid, da han sad her som Rigsdagsmand, inden han fik Plads ved Ministerbordet, kunde finde Ord, som klarere end jeg har formaaet, ville godtgjøre for hele Thinget, at det var Meningen deraf. Jeg maa ved denne Leilighed takke det ærede Medlem, fordi han har givet saa mange værdifulde Bidrag til Opfattelsen af den kirkelige Lovgivning, navnlig af disse Paragrapher i Grundloven, men jeg beklager, at han, da han blev Minister, saae Sagen fra et andet Synspunkt, — det er Noget, som han tidligere har erklæret, at han godt kan være bekendt, at han stifter Anskuelse med Plads; jeg vilde kun ønske, at han nu, da han er kommen tilbage paa sin forrige Plads, atter vilde see Sagen fra et andet Synspunkt, saaledes som vi have seet, at det har været Tilfældet med Skolesagen. Jeg maa derfor endnu engang — skjøndt det gjør mig ondt saa ofte at maatte tage Ordet, men jeg staaer temmelig alene med mit Forsvar for denne Sag — indstændigt bede de Herrer om ikke at afgjøre Sagen saa hurtigt; de kunne være visse paa, at det er et meget vigtigt An-